

POSTANOWIENIE

28 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

na posiedzeniu niejawnym 28 listopada 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa P. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w
W.

przeciwko M.P.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego M.P.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku

z 28 marca 2022 r., I AGa 194/21,

1.odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**2.oddala wniosek powoda o zasądzenie od pozwanego na
rzecz powoda kosztów postępowania kasacyjnego;**

**3.przyznaje ze środków Skarbu Państwa (Sądu Apelacyjnego
w Gdańsku) na rzecz adwokat A.M. kwotę 8100 (osiem tysięcy
sto) zł podwyższoną o należny podatek od towarów i usług z
tytułu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej
pozwanemu z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 13 lipca 2021 r. Sąd Okręgowy w Toruniu zasądził od pozwanego M.P.
na rzecz powoda P. spółki z o.o. z siedzibą w W. kwotę 249 882,37 zł z odsetkami
ustawowymi za opóźnienie w płatności wyszczególnionych w sentencji kwot.

Apelacja pozwanego została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku 28 marca 2022 r. Pozwany wniósł skargę kasacyjną, opierając wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania na przyczynach kasacyjnych objętych art. 398⁹ § 1 pkt 3 i 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, służącym ochronie interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, wkład Sądu Najwyższego w rozwój orzecznictwa i nauki prawa oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem. Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Z punktu widzenia funkcji oraz założeń skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, rolą „przedsądu” jest wstępna selekcja skarg pod kątem spełniania wymienionych wyżej kryteriów (przyczyn kasacyjnych) kwalifikujących skargę do jej przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżący podniósł, że jest ona oczywiście uzasadniona ze względu na nieważność postępowania przed Sądem Okręgowym w Toruniu, który bezzasadnie odmówił odroczenia w dniu 6 lipca 2021 r. rozprawy poprzedzającej wydanie przez Sąd pierwszej instancji wyroku mimo nieobecności pozwanego spowodowanej chorobą, przez co skarżący został pozbawiony możliwości obrony przysługujących mu praw (art. 379 pkt 5 k.p.c.).

W odniesieniu do przywołanej przyczyny kasacyjnej objętej art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c. należy przypomnieć, że zasadniczo Sąd Najwyższy bada uchybienia powodujące nieważność postępowania, których dopuścił się Sąd drugiej instancji. Nie jest jednak wyłączone dokonanie oceny ewentualnej nieważności

postępowania przed sądem pierwszej instancji w sytuacji sformułowania przez skarżącego stosownych procesowych zarzutów kasacyjnych – zarzutu naruszenia przez sąd drugiej instancji art. 378 § 1 k.p.c. przez nierozpoznanie sformułowanego w apelacji zarzutu nieważności postępowania przed sądem pierwszej instancji lub naruszenia art. 378 § 1 k.p.c. w związku z art. 386 § 2 k.p.c. polegającego na tym, że sąd drugiej instancji nie wziął pod uwagę z urzędu nieważności postępowania przed sądem pierwszej instancji (zob. wyroki Sądu Najwyższego z 21 listopada 1997 r., I CKN 825/97, OSNC 1998, Nr 5, poz. 81 i z 20 maja 2011 r., II PK 295/10 oraz postanowienia Sądu Najwyższego z 15 lutego 2000 r., III CKN 1204/99 i z 3 stycznia 2013 r., II CSK 334/12).

W apelacji pozwany zarzucił naruszenie przez Sąd Okręgowy art. 214 § 1 k.p.c. i doprowadzenie w ten sposób do nieważności postępowania z przyczyny wskazanej w art. 379 pkt 5 k.p.c. W uzasadnieniu zaskarżonego kasacyjnie wyroku Sąd Apelacyjny, uznając ten zarzut za bezpodstawny, wyjaśnił, że pozwany został prawidłowo zawiadomiony przez Sąd Okręgowy o terminie rozprawy wyznaczonej na dzień 6 lipca 2021 r.. Pozwany nie poinformował Sądu o przeszkodzie uniemożliwiającej mu stawiennictwo w tym terminie. Obecny na rozprawie w dniu 6 lipca 2021 r. zawodowy pełnomocnik pozwanego, wnosząc o odroczenie rozprawy, poinformował jedynie, że pozwany nie mógł stawić się osobiście z uwagi na złe samopoczucie, nie przytaczając żadnych bliższych informacji i danych. Postanowieniem wydanym na tej rozprawie Sąd Okręgowy oddalił wniosek pełnomocnika pozwanego o odroczenie rozprawy z powodu nieobecności pozwanego i dopuścił dowód z przesłuchania stron, ograniczając go do przesłuchania przedstawiciela strony powodowej. Pełnomocnik zawodowy pozwanego nie złożył umotywowanego zastrzeżenia do protokołu na podstawie art. 162 k.p.c. W sytuacji odroczenia przez Sąd pierwszej instancji ogłoszenia wyroku do dnia 13 lipca 2021 r. (notabene do Sądu nie wpłynęło w tym okresie jakiegokolwiek zwolnienie lekarskie pozwanego lub pisemna informacja o jego stanie zdrowia) pełnomocnik pozwanego nie złożył wniosku o ewentualne otwarcie zamkniętej rozprawy na nowo. Z dołączonej dopiero do apelacji dokumentacji medycznej dotyczącej pozwanego wynika, że pozwany otrzymał e-zwolnienie lekarskie (zaświadczenie o niezdolności do pracy w okresie od 6 do 15 lipca 2021 r. z

adnotacją chory może chodzić), zaś z konsultacji lekarskiej w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w W. skorzystał dopiero następnego dnia tj. 7 lipca 2021 r., skarżąc się na bóle głowy od około 3 tygodni i oraz wrażenie niestabilności w czasie chodzenia od około 1 tygodnia. Tomografia komputerowa głowy oraz badania przedmiotowe nie wykazały odchyłeń od normy, pozwanemu zalecono przyjmowanie środków przeciwbólowych w razie potrzeby. Nie było zatem podstaw, w ocenie Sądu Apelacyjnego, do przyjęcia, że doszło do naruszenia art. 214 § 1 k.p.c. i w rezultacie do nieważności postępowania przed Sądem Okręgowym z przyczyny wskazanej w art. 379 pkt 5 k.p.c., zwłaszcza, że pozwany był na rozprawie w dniu 6 lipca 2021 r. reprezentowany przez fachowego pełnomocnika procesowego. Ocenę tę Sąd Najwyższy podziela. W tym kontekście nie ma także podstaw do przyjęcia, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W wyniku apelacji pozwanego doszło do ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy przez Sąd Apelacyjny w prawidłowo przeprowadzonym i niekwestionowanym przez pozwanego pod względem procesowym postępowaniu.

Powołanie się przez skarżącego na nieważność postępowania jako przyczynę uzasadniającą przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga przeprowadzenia przez Sąd Najwyższy badania, czy przytoczona przyczyna faktycznie zachodzi. W razie jej braku, Sąd Najwyższy odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 21 lipca 2009 r., II UK 68/09).

Z podanych przyczyn orzeczono, jak w sentencji. Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego w odniesieniu do pełnomocnika pozwanego z urzędu będącego adwokatem, znajduje oparcie w art. 29 ust. 1 ustawy z 26 maja 1982 r. - Prawo o advokaturze (tekst jedn. Dz.U. z 2024 r. , poz.1564) oraz § 16 ust.4 pkt 2 w zw. z § 8 pkt 7 i § 4 ust.1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 14 maja 2024 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2024 r., poz.763). Sąd Najwyższy oddalił wniosek o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania kasacyjnego, albowiem został zawarty w spóźnionej odpowiedzi na skargę kasacyjną. Odpis skargi został doręczony powodowi 24 maja 2023 r. , co oznacza, że termin do wniesienia

odpowiedzi na skargę upłynął 7 czerwca 2023 r., tymczasem została ona nadana na pocztę 9 czerwca 2023 r..

[A.D.]

[ał]